

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců Mgr. Lenky Krupíčkové a Mgr. Davida Hipšra v právní věci žalobce: **Egeria, z. s.**, se sídlem Obchodní 1324, Otrokovice, zastoupen JUDr. Petrou Humlíčkovou, Ph.D., advokátkou se sídlem Štěpánská 640/45, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, **za účasti** osob zúčastněných na řízení: I) Město Fryšták, se sídlem nám. Míru 43, Fryšták, II) Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu, se sídlem Cejl 866/50a, Brno, III) Statutární město Zlín, se sídlem náměstí Míru 12, Zlín, IV) Spolek pro ekologii Kostelec, se sídlem Přehradní 346, Zlín, V) Životní prostředí, z. s., se sídlem Zálešná II 3251, Zlín, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 8. 8. 2018, č. j. 31 A 269/2017 - 142,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský soud v Brně (dále též „krajský soud“) rozsudkem ze dne 8. 8. 2018, č. j. 31 A 269/2017 - 142, zamítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 6. 2017, č. j. 4287/ENV/17, 139/570/17. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje ze dne 20. 10. 2016, č. j. KUZL 37298/2016, jímž byla povolena výjimka podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o ochraně přírody a krajiny“), ze zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje 16 rodů a druhů zvláště chráněných živočichů v území dotčeném připravovanou výstavbou rychlostní komunikace D49, stavbou „Dálnice D49, stavba 4902.1 Fryšták – Lípa, 1. etapa“.

[2] Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též „stěžovatel“) dne 3. 10. 2018 kasační stížnost. V jejím doplnění ze dne 30. 11. 2018 navrhl, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Tento návrh odůvodnil tím, že by měla platit judikatura Nejvyššího správního soudu, podle které žalobcům z řad dotčené veřejnosti musí být vyhověno k jejich návrhům na přiznání odkladného účinku správní žaloby tak, aby nemohlo docházet k situacím, kdy v době rozhodování o správní žalobě již byl povolený záměr nevratně realizován (typicky provedení stavby). Stěžovatel je spolkem, jehož hlavním posláním je ochrana přírody a krajiny a k jeho cílům patří též ochrana životního prostředí, tudíž má za to, že představuje tzv. dotčenou veřejnost podle Aarhuské úmluvy a směrnice EIA. Napadené rozhodnutí se týká výjimky ze zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje 2 rodů a 14 druhů zvláště chráněných živočichů. Stěžovatel uvádí, že již na základě této výjimky může stavebník ničit sídla předmětných zvláště chráněných skupin živočichů, provádět jejich odchyty a transfery. Dále může na základě

výjimky získat územní rozhodnutí a začít provádět archeologický průzkum (zemní práce) a realizovat ty části stavby, které nevyžadují stavební povolení dle § 103 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „stavební zákon“). Jestliže žadatel začne výjimku konzumovat, dojde k negativnímu zásahu do ochranných podmínek předmětných živočichů. Jejich biotop bude znehodnocen, případně zcela zanikne. Tímto jednáním by došlo k vážné újmě. Jako další důvod stěžovatel uvádí, že stavebník by mohl biotopy zlikvidovat, a výjimku tak z nemalé části zkonsumovat ještě před konečným rozhodnutím ve věci. Nové řízení by pak již postrádalo smysl a k nápravě by nikdy nemohlo dojít. V případě přiznání odkladného účinku hrozí stavebníkovi jen ta újma, že bude nucen vyčkat s rozhodováním o stavbě či s realizací záměru. Poměřením újmy stavebníka s újmou stěžovatele lze dospět k závěru, že stěžovateli realizací výjimky hrozí újma nepoměrně větší. Pokud by totiž Nejvyšší správní soud přisvědčil argumentaci stěžovatele a dospěl k závěru, že výjimka být povolena neměla, případně že rozsudek je třeba zrušit, a takto nezákonně získaná výjimka by již byla zrealizována, došlo by k ohrožení velkého množství zvláště chráněných druhů živočichů a zničení jejich biotopů, bez reálné naděje na nápravu. Taková újma je nepoměrně závažnější, než újma spočívající v oddálení konzumace předmětné výjimky.

[3] Žalovaný se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nevyjádřil.

[4] K návrhu na přiznání odkladného účinku se vyjádřily osoby zúčastněné na řízení, a to Spolek pro ekologii Kostelec, Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu a Životní prostředí, z. s. Konstatují, že udělení výjimky je velmi potřebné, v důvodech se v podstatě shodují se stěžovatelem. Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu poukazuje na judikaturu Ústavního soudu, jež dala zapravdu občanským sdružením v jejich snaze získat odkladné účinky žalob v případech nevratných zásahů do přírody a krajiny. Upozorňují, že jejich aktivní činnost v případě soudních úspěchů je jen akademických vítězství, když soudy nepřiznávají odkladný účinek ve sporech, kde hrozí nenapravitelná újma.

[5] Nejvyšší správní soud vycházel při posouzení návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti z následujících skutečností, úvah a závěrů.

[6] Podle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), nemá kasační stížnost odkladný účinek. Soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; § 73 odst. 2 až 5 se užíje přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Ve vztahu k nyní projednávané věci je nejprve třeba uvést, že krajský soud žalobě přiznal odkladný účinek usnesením ze dne 27. 9. 2017, č. j. 31 A 269/2017 - 74. Z vyjádření účastníků plyne, že skutkový stav věci se v daném případě od té doby významně nezměnil. Dále je třeba poukázat na skutečnost, že usneseními Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2018, č. j. 6 As 299/2018 - 43, a ze dne 30. 11. 2018, č. j. 7 As 292/2018 - 91, zdejší soud přiznal odkladný účinek kasačním stížnostem téhož stěžovatele ve skutkově i právně obdobných věcech. Z důvodu zajištění jednotnosti rozhodování Nejvyšší správní soud závěry výše citovaných usnesení plně přebírá i pro nyní projednávanou věc.

[8] Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, jež je mimořádným opravným prostředkem směřujícím proti pravomocnému soudnímu rozhodnutí, přichází v úvahu pouze ve výjimečných situacích, v nichž by, s ohledem na poměry konkrétního stěžovatele, mohly výkon či případné

pokračování

jiné právní následky rozhodnutí u tohoto stěžovatele vést k velmi závažným až nevratným následkům.

[9] S ohledem na výše uvedené tak lze konstatovat, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek, tj. kasační stížnosti lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Břemeno tvrzení i břemeno důkazní ohledně prokázání splnění podmínek pro přiznání odkladného účinku, tj. negativních právních důsledků spjatých s rozhodnutím krajského soudu, nese v dané věci stěžovatel (zde žalobce). Hrozbu *nepoměrně větší újmy* musí stěžovatel dostatečně určitě tvrdit a rovněž náležitě doložit.

[10] V souladu s usneseními č. j. 6 As 299/2018 - 43 a č. j. 7 As 292/2018 - 91 dospěl Nejvyšší správní soud i v posuzované věci k závěru, že stěžovatel doložil a prokázal, že mu v důsledku výkonu rozsudku krajského soudu hrozí nepoměrně větší újma než jiným osobám. Stěžovatel ji spatřuje v tom, že v případě nepřiznání odkladného účinku může být soudní přezkum ze strany Nejvyššího správního soudu zmařen, jelikož v mezidobí může být vydáno územní rozhodnutí, případně podle samotného návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti mohou začít některé stavební práce, k nimž není potřeba stavební povolení; tudíž že aktuálně hrozí nenapravitelný následek v podobě ohrožení populace 16 rodů a druhů zvláště chráněných živočichů. Nejvyšší správní soud musí konstatovat, že stěžovatelem předestřená újma může v projednávané věci nastat. S ohledem na obsah spisu a vyjádření účastníků řízení nelze vyloučit, že na základě napadeného rozhodnutí probíhá či v dohledné době probíhat činnost, ke které není potřeba stavební povolení podle § 115 zákona stavebního zákona (např. odchty, přemístování, odstraňování vegetace, apod.) a která může negativně a možná i nevratně ohrozit právem chráněný zájem na ochraně životního prostředí. Žalovaný, ačkoli byl zjevně seznámen s obsahem návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku, se ve věci nevyjádřil a nevyvrátil argumentaci stěžovatele, že v daném místě nezačne pouze na základě udělené výjimky probíhat reálná (stavební) činnost, která ovlivní dotčené živočišné druhy.

[11] Nejvyšší správní soud závěrem posoudil návrh na přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývajících podmínky stanovené v § 73 odst. 2 s. ř. s. Neshledal přitom žádné skutečnosti, pro které by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[12] Ze shora uvedeného vyplývá, že v posuzované věci byly splněny obě podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vyžadované v § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

[13] Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. ledna 2019

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu